

Vanha juttu, uudet sanat

Ihminen tulee luonnostaan varovaiseksi jos huomaa ulkopuolelta yritettävän vaikuttaa häneen. Muun muassa tästä syystä uskonto ja politiikka ovat kautta aikojen olleet pahimmat kiistojen aiheuttajat.

Vakaumus piintyy tunnekysymykseksi silloin kun se on uskoa, johon ei sisälly omakohtaisen oivalluksen varmuutta. Vakaumus on mieleen iskostunut periaate, ja periaatteet alkavat siitä missä ajattelu loppuu. Usko on useimmiten uskottelua, joka on omiaan herättämään epäilyä ja vastustusta. Jo ”uskonto” sanana luo mielikuvan valmiista oppirakennelmasta, joka olisi vain uskottava todeksi. On vaikea nähdä että se johtaisi mihinkään, edes löytämisen iloon, saati kasvuun omalla tiellä oivalluksen kautta.

Aivan ensimmäiseksi onkin siivottava suu, eli uusittava vanha sanasto. Vuosisatoja toistettujen henkiseen elämään liittyvien fraasien sisältö on hämärtynyt kauas alkuperäisestä merkityksestään, ja kun alitajunnassa niihin liittyy vahvoja ennakkokäsityksiä, niin olemme suorastaan loukussa. Emme pääse irti vanhan raamatunkielen semantiikasta vaikka uusia käännöksiä tehdäänkin. Päinvastoin, tuntuu että joissain kohdin on menty entistä pitemmälle metsään etsittäessä tarkoitushakuisesti sanoille vastineita kun alkuperäistä ajatusta ei ole oivallettu.

Kristuksen opetusten monikerroksellisuudella on oma viehätöksensä; se avaa eri tilanteissa erilaisia sisältöjä – paljon syvällisempiä kuin mitä pintamoralistit näkevät. Nuo opetukset ovat monesta syystä tarkoituksellisen vertauskuvallisia ja moniulotteisia. Niihin on mukava palaila silloin tällöin ja löytää yllättäviä uusia oivalluksia.

Niin rukouksen uskonnoksi kuin islamia sanotaankin, on uskomatonta kuinka sen valtapöydässä kansan on edelleenkin lähes papukaijan tavoin toisteltava ulkoa oppimiaan Koraanin säkeitä. Pakolliset rukoushetket ja litaniat syövät omakohtaisen heräämisen ja löytämisen mahdollisuuden. Aivan vastaavaa on toki täällä lähempänäkin. Yksilöllistä sisäistä kasvua omista lähtökohdista ei organisoituneissa uskonnoissa juuri sallita, koska tien löytäminen saattaa olla niin mullistava kokemus, että elämän arvot asettuvat uusiksi ja auktoriteetit unohtuvat.

Alkukantaisissa kulteissa ulkoa opitun mekaaninen toistaminen suggeroi ihmisjoukot saman ajattelun taakse. Se voi luoda psyykkisen hurmoskokemuksen mutta ei etenemistä sieluntiellä. Se on jossain määrin vastaavaa kuin shamaanien loveenlankeaminen viinan, myrkkykysienten tai suggeroivan tanssin avulla. Siis kaukana vapauttavasta, valoisasta kokemuksesta.

Henkinen kehitys ei tarkoita pelkästään korkeiden eettisten ja moraalisten hyveiden omaksumista. Useat sananselitykset tyytyvät niiden tavoitteluun, mutta nuo hyveet ovat oikeastaan vain sisäisen kasvun itsestään selvä sivujuonne.

Nykypäivän vapautunut ihminen on muutamassa vuosikymmenessä kasvanut valtavasti henkisesti kapasiteetiltaan ja abstraktioiden käsityskyvyltään; hän tarvitsee enemmän kuin uuden raamatunkäännöksen. Hän tarvitsee kokonaan uudet sanat ja uudet selitykset. Uusi aika tuo uutta valoa, jotta voi sisäistää ikuiset totuudet edes jonkin verran esi-isiä ja -äitejä paremmin.

Heikki Juutilainen

ULTRA 9/2010